

Monenlainen kokemusasiantuntijuus – ja miten tästä eteenpäin?

AUNE-verkostokehittäjät 19.9.2018

Taina Meriluoto
taina.meriluoto@uta.fi

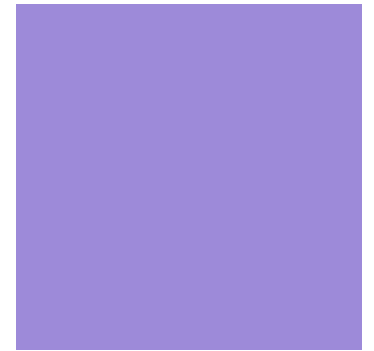
Esittäydytään

Kuka olet? Mistä tulet?

- Anna ”**kokemusasiantuntijuuden säätiedotus**”, joka
kuvaa
- oman kokemusasiantuntijuutesi nykytilannetta TAI
 - kokemusasiantuntijuuden nykytilannetta organisaatiossasi

Työpajan ohjelma

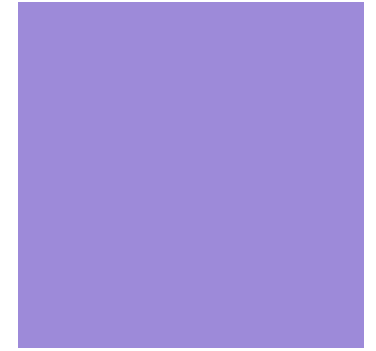
- Alustus: Mistä puhumme, kun puhumme kokemusasiantuntijuudesta – ja miksi puhumme eri asioista?
- Oman organisaation kokemusasiantuntijuuden nykytila: tehtävät ja tavoitteet
- Miten kokemusasiantuntijuudessa onnistutaan? Parhaat opit jakoon.
- Kokemusasiantuntijuuden kehittäminen: Millainen on oman organisaationi kokemusasiantuntijuus vuoden päästä?

Mistä puhumme,
kun puhumme
kokemus-
asiantuntijuudesta?

– Ja miksi
puhumme eri
asioista?

Mitä kokemusasiantuntijuus on?

"elämäntapa"

"tunne"

"missio"

"työskentelytapa"

"resurssi"

"väline vaikuttaa yhteiskunnassa"

"työ"

"identiteetin rakentamisprosessi"

"tehtävä"

"ammatti"

"toipuminen"

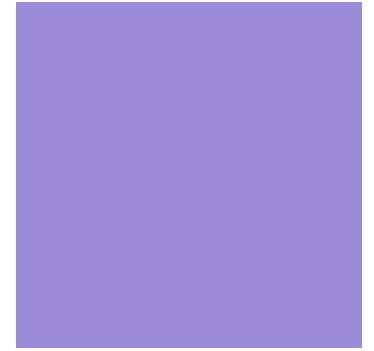
"kutsumus"

"osa minua"

"kansalaisoikeus"

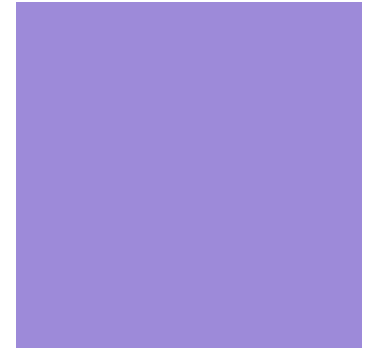
"yhteisö"

Mitä kokemusasiantuntijat tekevät?

- Luennot, 'oman tarinan kertominen'
- Osallistuminen kehittämistyöryhmiin, ohjausryhmiin jne.
- Palveluiden yhteiskehittäminen ja yhteistuotanto
- Asiakasraadit
- Palvelujen arviointi
- Lakialoitteet
- Suora vaikuttaminen poliitikkoihin (taide, kirjeet, 'luokkaretki')
- Kokemusasiantuntijoiden vastaanotot
- Haastattelut medialle

Kokemusasiantuntijuuden kolme vaikuttamisen tasoa

**POLIITTINEN JA
STRATEGINEN
VAIKUTTAMINEN**

**PALVELUIDEN
KEHITTÄMINEN**
Asiakasraadit,
yhteiskehittämisverkostot

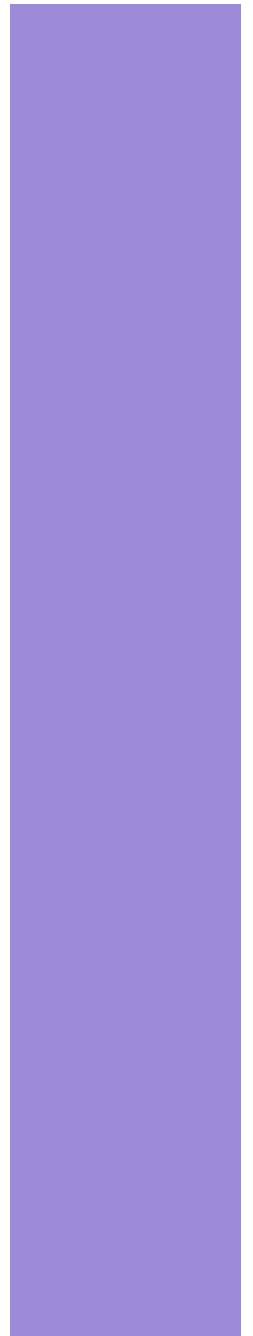
VERTAISTUKI
Rinnalla kulkeminen, "palveluviidakon
opas", kokemusasiantuntijan
vastaanotot

Tehtävä 1: Piirrä kuva
oman organisaatiosi
rakenteesta /
toimintamuodoista.

Mihin
kokemusasiantuntijat
sijoittuvat? Mitä
tehtäviä he tekevät?

”Kokemus-
asiantuntijuus
edellyttää koulutusta
ja omien kokemusten
työstämistä
neutraaliksi tiedoksi.”

Mitä mieltä olet tästä väitteestä? Oletko samaa
mieltä? Miksi / miksi et?

Asiakkaiden aseman parantaminen

Ymmärryksen lisääminen

Stigman hälventäminen

Päätäjien ravistelu

Osallisuuden
tunne

Erilaiset käsitykset

kokemus-

Samaa kokeneiden auttaminen

asiantuntijuudesta

Aktiivisten kansa-
laisten tuottaminen

kielivät erilaisista

tavoitteista

Aito kohtaaminen

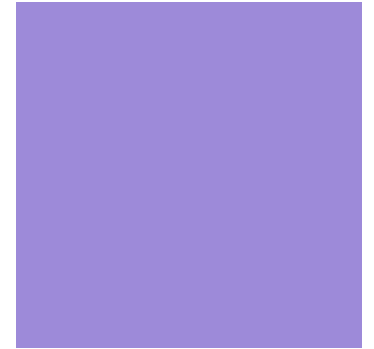
Päätöksenteon legitimitetin vahvistaminen

Asiakkaiden voimaantuminen

Tehokkaammat palvelut

Työntekijöiden asenteiden muokkaaminen

Yleisimmät kokemusasiantuntijuuden tavoitteet

**UUSIEN VAIKUTUS-
MAHDOLLISUUKSIEN
AVAAMINEN**

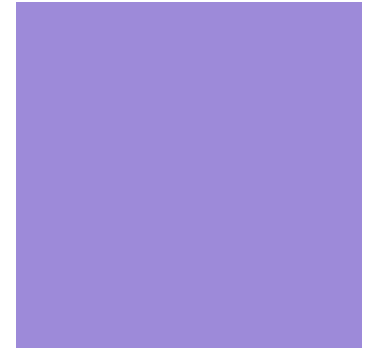
VAIKUTTAMINEN yhteiskunnalliseen
keskusteluun (stigman
hälventäminen, palveluiden
rakenteelliset ongelmat)

PALVELUIDEN KEHITTÄMINEN
kokemustiedon pohjalta

VERTAISTUKI
ja muiden samaa kokeneiden auttaminen

Kokemusasiantuntijoiden **VOIMAANTUMINEN**

Kokemusasiatuntijuus gone wrong

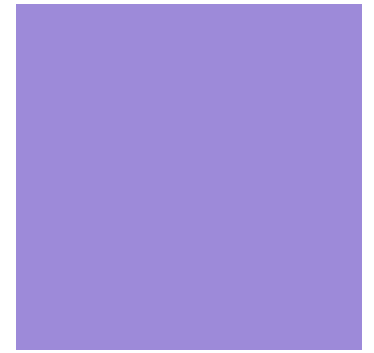

Jo tehtyjen päätösten legitimointi

Raportointi rahoittajille, "koristelu"

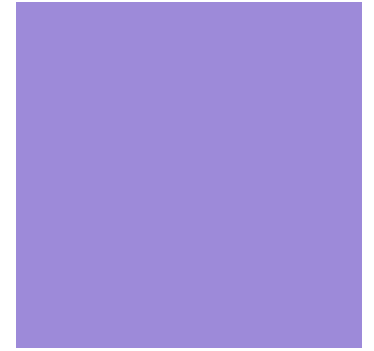
"Osallisuuden tunne" ja
näennäisvaikuttaminen

Osallistumisen tavoitteena osallistuminen

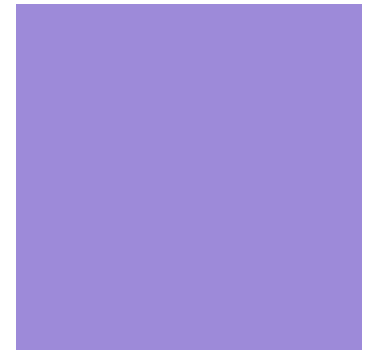
Kohtaamattomat tavoitteet

- R4: Mä erosin itte asiakasraadista. Mä ajattelin, etten mä siitä, tuli vaan semmonen tilanne, että **mä koin että vaikutusmahdollisuudet on niin olemattomat**, kun puhutaan kuitenkin, saa olla eri mieltä ammattilaisten kanssa, mut se pitää olla tietyissä raameissa. [...] Saa olla pikkusen eri mieltä. Mut jos on paljon eri mieltä, niin sit se on väärä mielipide.

Kohtaamattomat tavoitteet

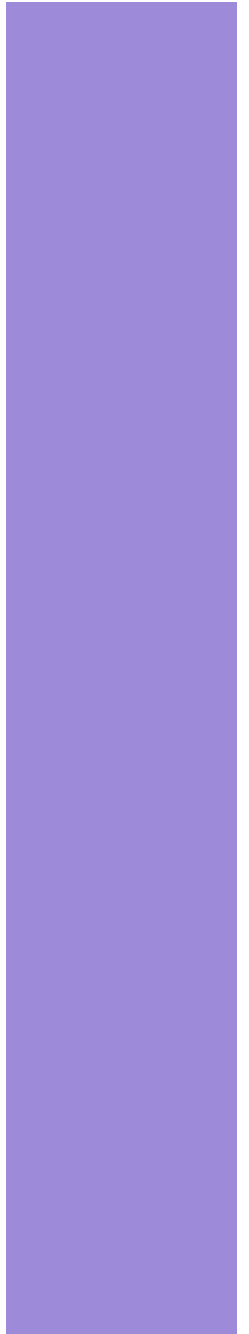
- K17: mul oli tosi pitkään semmonen fiilis, ett mä oon **ihan väärässä paikassa**. Ett siellä oli silloin ihan toinen työntekijä, se ei oo siellä enää töissä. Mut sit tää toinen työntekijä sano mulle jotenki, että kuule, ett tämä on kuntoutusta, että tämä on tarkoitettu ihmisille, jotka vasta kuntoutuu, ett se jotenki vähän niinku mulle tuli semmonen fiilis, ett se **yritti niinku mua vähän asettaa kuntoutujan rooliin, mitä mä en kyllä kokenu olevani enää** . Ett enhän mä ollu kuntoutuja, jos mä olin jo käynny terapiat läpi ja mä olin jo työelämässä, kun mä opiskelin täyspäiväsesti ja näin, että mä en kokenu olevani kuntoutuja. Ja mua niinku lytättiin, että hei sä oot kuntoutuja, ett vähän tuli sellanen fiilis, ett me yritetään sua nyt täällä hoivata ja voimaannuttaa, että äläs nyt yritä yhtään siinä liikaa olla aktiivinen vielä. Että [lässyttäen] ihan rauhassa nyt vaan.

Tehtävä 2: Kirjaa ylös oman organisaatiosi tavoitteet / omat tavoitteesi kokemusasiantuntijuudelle:

Miksi haluat olla kokemusasiantuntija? Miksi haluatte, että organisaatioissanne on kokemusasiantuntijoita?

Tehtävä 2 jatko: Missä näistä
tavoitteista on keskusteltu?
Missä ne ovat nähtävissä?
Miten niihin voi vaikuttaa?

Tehtävä 3: Miten
kokemus-
asiantuntijuudessa
onnistutaan?

Mitä onnistunut
kokemusasiantuntijuus
edellyttää
organisaatiolta?

Onnistumisen avaimia

- 1. Tavoitteet ja odotukset selvästi ja avoimesti yhdessä pohdittavaksi:** Miksi meillä on kokemusasiantuntijoita? Missä tehtävissä? Miksi juuri niissä? Huom! Myös reunaehdoista tulee olla rehellinen. **Toimintamuotojen** suunnittelu suhteessa tavoitteisiin
- 2. Aito valmius muuttua.** Kokemusasiantuntijuus ei ole "kiva lisä", vaan uusi tapa toimia, joka **(kuuluu) muuttaa koko organisaatiota.** → Kokemusasiantuntijuuden **kehittäminen osana organisaation muuta toimintaa.**
- 3. Yhdessä tekemisen näkökulma kaikessa:** Miten kokemusasiantuntijat voivat itse vaikuttaa näihin kysymyksiin? **"Tietämisestä" yhdessä tutkimiseen.**

"asennemuutos- kurssi"

- yhteistoimintavalmennukset

- jätetty asiantuntijuus

→ uusi tieto,

yhteinen toimijuus

yhteistehittäminen

- johdon tuki

- ajan kanssa

rakenteet
altistuminen

- kohtaaminen yhdessä
opettelu

- uudistuva ammatillisuus
↳ oma rajoittisuus

- aito avoimuus jo lähtötilanteessa

- kokemusasiantuntijuus eri

asteilla → ääni kantautuu

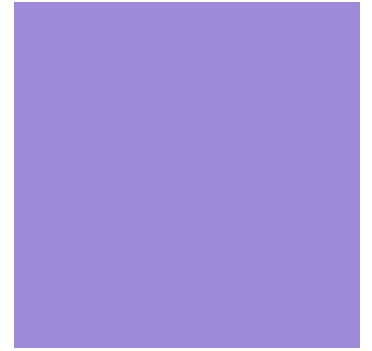

Kokemus- asiantuntijuus 2020

Tulevaisuustyöskentely

Kiitos!

(ja ollaan yhteydessä: taina.meriluoto@uta.fi)

**“THE BEST WAY
TO PREDICT THE FUTURE
IS TO CREATE IT.”**

- PETER F. DRUCKER